

Lovforslag nr. L 189. Fremsat den 20. marts 2001 af Erik Larsen (V), Else Winther Andersen (V), Tove Fergo (V), Eva Kjer Hansen (V), Gyda Kongsted (V), Lars Løkke Rasmussen (V), Tom Behnke (KF), Pia Christmas-Møller (KF), Knud Erik Kirkegaard (KF) og Henriette Kjær (KF)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service

(Udvidelse af ordningen om frit valg af hjemmehjælp)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 944 af 16. oktober 2000, som senest ændret ved lov nr. 115 af 19. februar 2001, foretages følgende ændring:

1. § 71, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. En person, som efter en afgørelse truffet af kommunen er berettiget til hjælp eller støtte efter stk. 1, nr. 2, skal kunne vælge selv at udpege en person eller et privat firma til at udføre

opgaverne. Den udpegede person eller det udpegede firma skal godkendes af kommunen, som herefter skal indgå skriftlig aftale med de pågældende om omfang og indhold af opgaverne samt om betaling m.v.«

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Forslaget knytter sig til servicelovens kapitel 14 og lægger op til fuld valgfrihed, når det drejer sig om praktisk bistand til ældre.

Lovforslaget skal præcisere, at de ældre skal sikres trygge rammer for deres liv, men at det ikke på nogen måde skal begrænse de ældres muligheder og hindre de ældre i selv at bestemme over deres eget liv.

Serviceloven har indført et begrænset frit valg af hjemmehjælp, men det frie valg er underlagt så mange restriktioner, at det ikke har den store betydning. Det er ikke tilfredsstillende, at ældre borgere kun kan udpege en anden person til at udføre den praktiske bistand i hjemmet frem for den kommunale hjemmehjælper. Ældre kan have andre præferencer end flertallet i det lokale byråd og bør derfor have mulighed for også at udpege private firmaer til at varetage hjemmehjælpen.

Hvis ældre skal tage del i de beslutningsprocesser, som vedrører deres liv, er det særlig vigtigt at sikre dem fuld valgfrihed, når det drejer sig om hjemmehjælpen. Ved at give ældre borgere mulighed for at vælge deres hjemmehjælper blandt et langt mere varieret udbud sikres det, at de ældre får friheden til at vælge service og kvalitet efter behov og ønske. Disse forbedrede valgmuligheder er et udtryk for langt større respekt for ældres personlige integritet.

Når kommunen i øvrigt skal godkende den arbejdskraft, der stilles til rådighed, burde der ikke være tungtvejende argumenter for ikke at udvide de ældres valgmuligheder.

Forslaget vil dermed også imødekomme regeringens tanker på området. Regeringen har i det seneste regeringsgrundlag skrevet, at »hjælpen skal i højere grad være individuelt tilpasset og de ældre – og deres pårørende – skal have medindflydelse.«

Forslagsstillerne ønsker derfor at tage regeringen på ordet og sikre, at det fremover er de ældre og ikke kommunerne, som har den reelle valgfrihed, når det kommer til valg mellem forskellige leverandører af hjemmehjælp.

Forslaget går også videre end det lovforslag, Folketinget vedtog før jul omkring fleksibel hjemmehjælp, jf. L 109, folketingsåret 2000-01, som kun åbner op for at give de ældre en smule mere fleksibilitet i hjemmehjælpen.

En brugerundersøgelse i Odense Kommune foretaget i 1999 viste udbredt tilfredshed med muligheden for at kunne vælge mellem den kommunale hjemmehjælper og en privat leverandør. Odense Kommune startede forsøget med brugervalgsmodel i dele af Odense Kommune, men har nu gjort modellen til en permanent ordning i hele kommunen.

En anden brugerundersøgelse fra Greve Kommune viser, at tilfredsheden er størst blandt de ældre, der modtager praktisk bistand fra et privat firma, frem for ældre, der modtager kommunens tilbud om praktisk bistand i hjemmet. Samtidig oplever betydelig flere brugere af den private hjemmehjælp i Greve Kommune at have den samme hjemmehjælper til rådighed. Brugere af den kommunale hjemmehjælp oplever derimod i højere grad flere forskellige hjemmehjælpere i løbet af en måned. Det siger sig selv, at en fast hjemmehjælper er garant for, at der kan opstå det personlige kendskab, som kan være så afgørende i hverdagen for den ældre.

Herning Kommune indførte en fritvalgsordning for hjemmehjælpen i foråret 2000. Samtidig blev det aftalt, at der årligt skal gennemføres en brugerundersøgelse, hvor hjemmehjælpsmodtagerne under fritvalgsordningen bliver spurgt om kvaliteten af hjemmehjælpen. Den første brugerundersøgelse har ført til øget fokus på kvaliteten af den kommunale hjemmehjælp, idet den private leverandør gennemgående har mere tilfredse brugere end den kommunale hjemmehjælp.

Eksemplerne fra de 3 kommuner illustrerer tydeligt, at introduktion af frit valg på hjemmehjælpsområdet bliver fulgt op med større kommunal fokus på kvaliteten af den leverede hjemmehjælp – både den, de private firmaer leverer, men også kvaliteten af kommunens egen hjemmehjælp. Netop derfor er det så afgørende, at det er op til den enkelte modtager af hjemmehjælp – og ikke op til kommunen – at beslutte, hvor-

vidt der ønskes et alternativ til den kommunale hjemmehjælp.

At et mere frit valg for den enkelte kan medføre, at der blive høstet nogle kontante gevinster ved en mere effektiv kommunal hjemmehjælp er også et argument, der bør tale for en velvillig behandling af forslaget.

Forslaget får ingen økonomiske konsekvenser i forhold til eksisterende lovgivning, da ændringerne alene vedrører ældre, der allerede er visiteret til hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet.

Skriftlig fremsættelse

Erik Larsen (V):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Udvidelse af ordningen om frit valg af hjemmehjælp).

(Lovforslag nr. L 189).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Kapitel 14

Personlig hjælp, omsorg og pleje m.v.

§ 71. Kommunen sørger for tilbud om

- 1) personlig hjælp og pleje,
- 2) hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet og
- 3) hjælp til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder.

Stk. 2. Tilbudene efter stk. 1 gives til personer, som på grund af midlertidig eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre disse opgaver.

Stk. 3. En person, som efter en afgørelse truffet af kommunen er berettiget til hjælp eller støtte efter stk. 1, nr. 2, skal kunne vælge selv at udpege en person til at udføre opgaverne. Den udpegede person skal godkendes af kommunen, som herefter skal indgå skriftlig aftale med den pågældende om omfang og indhold af opgaverne samt om betaling m.v.

Stk. 4. Tilbudene efter stk. 1, nr. 1 og 2, kan ikke gives som generelle tilbud efter § 65.

Lovforslaget

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 944 af 16. oktober 2000, som senest ændret ved lov nr. 115 af 19. februar 2001, foretages følgende ændring:

1. § 71, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. En person, som efter en afgørelse truffet af kommunen er berettiget til hjælp eller støtte efter stk. 1, nr. 2, skal kunne vælge selv at udpege en person eller et privat firma til at udføre opgaverne. Den udpegede person eller det udpegede firma skal godkendes af kommunen, som herefter skal indgå skriftlig aftale med de pågældende om omfang og indhold af opgaverne samt om betaling m.v.«